

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

*str. Al. Lăpușneanu, nr. 28,
Chișinău, Republica Moldova, MD-2004*

SESIZARE

prezentată în conformitate cu art. 25 lit. g) Legii cu privire la Curtea Constituțională nr. 317/1994 și art. 38 alin. (1) lit. g) și art. 39 Codului juridiciei constituționale nr. 502/1995

cu privire la controlul constituționalității unor prevederi din Codul Educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 și Legea pentru modificarea Codului educației al Republicii Moldova nr.152/2014 și abrogarea Legii nr.1070/2000 privind aprobarea Nomenclatorului specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior și mediu de specialitate nr. 257 din 17.08.2023

I. Subiectul sesizării:

Gaik Vartanean

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

bd. Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 105 mun. Chișinău

II. Obiectul sesizării:

Controlul constituționalității unor prevederi din Codul Educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 și Legea pentru modificarea Codului educației al Republicii Moldova nr.152/2014 și abrogarea Legii nr.1070/2000 privind aprobarea Nomenclatorului specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior și mediu de specialitate nr. 257 din 17.08.2023:

Codul Educației nr. 152/2014 - Articolul 48. Structurile de conducere ale organului local de specialitate în domeniul învățământului

[...](4) Conducătorul organului local de specialitate în domeniul învățământului este desemnat prin concurs, organizat în baza regulamentului aprobat de Ministerul Educației și Cercetării, și numit în funcție, pentru un termen de 4 ani, prin decizia autorității administrației publice locale de nivelul al doilea/prin hotărârea Adunării Populare a Găgăuziei. Una și aceeași persoană nu poate deține funcția de conducător al organului local de specialitate în domeniul învățământului mai mult de 8 ani, indiferent de întreruperile din activitate.

Legea nr. 257/2023 – Art. II

[...](2) Raporturile de serviciu ale conducătorilor organelor locale de specialitate în domeniul învățământului de la a căror numire în funcție au trecut mai mult de 4 ani, ale celor care nu au fost numiți prin concurs, precum și ale conducătorilor care au fost numiți pe perioadă nedeterminată încetează de drept la data expirării termenului de 45 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(3) Constatarea încetării de drept a raporturilor de serviciu conform alin.(2) se face prin act administrativ al autorităților cu competențe legale de numire în funcție, care se emite în termen de cel mult o lună de la data intrării în vigoare a prezentei legi și este adus la cunoștința persoanelor respective în termen de cel mult 5 zile lucrătoare.

(4) În cazul neemiterii, de către autoritățile cu competențe legale de numire în funcție, a actului administrativ în termenul prevăzut la alin.(3), constatarea încetării de drept a raporturilor de serviciu conform alin.(2) se face prin act administrativ emis de ministrul educației și cercetării, care se aduce la cunoștința persoanelor respective în termen de cel mult 5 zile lucrătoare.

(5) Prevederile alin.(2)–(4) se aplică în mod corespunzător în cazul în care funcția de conducător al organului local de specialitate în domeniul învățământului este exercitată prin asigurarea interimatului sau este exercitată temporar de către adjunctul titularului funcției publice în cauză.

(6) În termen de cel mult 6 luni de la data încetării de drept a raporturilor de serviciu în condițiile alin.(2) din prezentul articol, autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea/Adunarea Populară a Găgăuziei organizează concursuri pentru ocuparea funcției de conducător al organului local de specialitate în domeniul învățământului și numesc/numește în funcție persoanele care au promovat și câștigat concursul, conform art.48 alin.(4) din Codul educației nr.152/2014.

(7) În perioada de până la numirea prin concurs a conducătorilor organelor locale de specialitate în domeniul învățământului, conducerea organelor locale de specialitate în domeniul învățământului este exercitată de către conducătorii interimari desemnați de Ministerul Educației și Cercetării. În calitate de conducător interimar al organului local de specialitate în domeniul învățământului poate fi și persoana ale cărei raporturi de serviciu au încetat de drept în condițiile alin.(2), inclusiv dacă aceasta a deținut funcția de conducător al organului local de specialitate în domeniul învățământului mai mult de 8 ani.

(8) Persoanele ale căror raporturi de serviciu au încetat de drept în condițiile alin.(2) și care au deținut funcția de conducător al organului local de specialitate în domeniul învățământului mai mult de 8 ani pot participa la concursul pentru ocuparea funcției de conducător al organului local de specialitate în domeniul învățământului pentru încă cel mult un mandat de 4 ani.

(9) În termen de 35 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Ministerul Educației și Cercetării va aproba regulamentul prevăzut la art.48 alin.(4) din Codul educației nr.152/2014. [...]

III. Cadrul normativ pertinent

Constituția Republicii Moldova

Articolul 7 Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 126 Economia

(1) Economia Republicii Moldova este economie de piață, de orientare socială, bazată pe proprietatea privată și pe proprietatea publică, antrenate în concurență liberă.

(2) Statul trebuie să asigure:

- a) reglementarea activității economice și administrarea proprietății publice ce-i aparține în condițiile legii;
- b) libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție;
- c) protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară;
- d) stimularea cercetărilor științifice;
- e) exploatarea rațională a pământului și a celorlalte resurse naturale, în concordanță cu interesele naționale;
- f) refacerea și protecția mediului înconjurător, precum și menținerea echilibrului ecologic;
- g) sporirea numărului de locuri de muncă, crearea condițiilor pentru creșterea calității vieții;
- h) inviolabilitatea investițiilor persoanelor fizice și juridice, inclusiv străine.

Articolul 127 Proprietatea

- (1) Statul ocrotește proprietatea.
- (2) Statul garantează realizarea dreptului de proprietate în formele solicitate de titular, dacă acestea nu vin în contradicție cu interesele societății.
- (3) Proprietatea publică aparține statului sau unităților administrativ-teritoriale.
- (4) Bogățiile de orice natură ale subsolului, spațiul aerian, apele și pădurile folosite în interes public, resursele naturale ale zonei economice și ale platoului continental, căile de comunicație, precum și alte bunuri stabilite de lege, fac obiectul exclusiv al proprietății publice.

Articolul 109 Principiile de bază ale administrării publice locale

- (1) Administrația publică în unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiile autonomiei locale, ale descentralizării serviciilor publice, ale eligibilității autorităților administrației publice locale și ale consultării cetățenilor în problemele locale de interes deosebit.
- (2) Autonomia privește atât organizarea și funcționarea administrației publice locale, cât și gestiunea colectivităților pe care le reprezintă.
- (3) Aplicarea principiilor enunțate nu poate afecta caracterul de stat unitar.

Articolul 112 Autoritățile sătești și orășenești

- (1) Autoritățile administrației publice, prin care se exercită autonomia locală în sate și în orașe, sînt consiliile locale alese și primarii aleși.
- (2) Consiliile locale și primarii activează, în condițiile legii, ca autorități administrative autonome și rezolvă treburile publice din sate și orașe.
- (3) Modul de alegere a consiliilor locale și a primarilor, precum și atribuțiile lor, este stabilit de lege.

Articolul 113 Consiliul raional

- (1) Consiliul raional coordonează activitatea consiliilor satești și orașenești în vederea realizării serviciilor publice de interes raional.
- (2) Consiliul raional este ales și funcționează în condițiile legii.
- (3) Raporturile dintre autoritățile publice locale au la bază principiile autonomiei, legalității și colaborării în rezolvarea problemelor comune.

Articolul 134 Statutul

- (1) Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova.
- (2) Curtea Constituțională este independentă de orice altă autoritate publică și se supune numai Constituției.
- (3) Curtea Constituțională garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.

Articolul 135 Atribuțiile

- (1) Curtea Constituțională:
 - a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;
 - b) interpretează Constituția;
 - c) se pronunță asupra inițiativelor de revizuire a Constituției;
 - d) confirmă rezultatele referendumurilor republicane;
 - e) confirmă rezultatele alegerii Parlamentului și a Președintelui Republicii Moldova;
 - f) constată circumstanțele care justifică dizolvarea Parlamentului, demiterea Președintelui Republicii Moldova sau interimatul funcției de Președinte, precum și imposibilitatea Președintelui Republicii Moldova de a-și exercita atribuțiile mai mult de 60 de zile;
 - g) rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice sesizate de Curtea Supremă de Justiție;
 - h) hotărăște asupra chestiunilor care au ca obiect constituționalitatea unui partid.
- (2) Curtea Constituțională își desfășoară activitatea din inițiativa subiecților prevăzuți de Legea cu privire la Curtea Constituțională.

IV. Expunerea pretinselor încălcări și argumentarea cerințelor, Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

1. Contextul depunerii acestei sesizări

1.1. La data de 16 august 2023 deputatul în Parlamentul Republicii Moldova Eugeniu Sinchevici, a înregistrat la Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media Amendament la proiectul de lege pentru modificarea Codului educației al Republicii Moldova nr.152/2014 și abrogarea Legii nr.1070/2000 privind aprobarea Nomenclatorului specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior și mediu de specialitate nr. 126 din 04.05.2023, numărul de înregistrare – ES nr. 23/03-140 din 16 august 2023.

1.2. La data de 17 august 2023 Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media a aprobat la 3-lea raport pentru lectura II, în care a fost inclus Amendamentului Deputatului Eugeniu Sinchevici cu nr. ES nr. 23/03-140 din 16 august 2023, însă fără ca acesta să fie indicat în motivarea raportului.

1.3. Tot, la data de 17 august 2023 în sesiunea extraordinară Parlamentul Republicii Moldova prin votul doar a fracțiunii PAS a aprobat în lectura II proiectul de lege menționat *supra*, inclusiv amendamentul prin care s-au propus modificările criticate.

1.4. La data de 1 septembrie 2023 Legea nr. 257/2023 a fost publicată în Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 335-337 art. 592 și a intrat în vigoare la data de 1 septembrie 2023.

1.5. La data de 7 septembrie 2023, am depus la Curtea Constituțională o sesizare, înregistrată cu nr. 205a/2023, prin care am solicitat verificarea constituționalității articolului 48 alin. (4) din Codul educației și a articolului II alineatele (2) – (9) din Legea nr. 257 din 17 august 2023 pentru modificarea Codului educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 și abrogarea Legii nr. 1070/2000 privind aprobarea Nomenclatorului specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior și mediu de specialitate, prin prisma art. 43, 109, 111 Constituției Republicii Moldova.

1.6. Prin Decizie privind neconfirmarea Deciziei Curții Constituționale nr. 109 din 8 septembrie 2023 referitoare la cererea de suspendare a acțiunii articolului 48 alin. (4) din Codul Educației și a articolului II alineatele (2) – (9) din Legea nr. 257 din 17 august 2023 pentru modificarea Codului educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 și abrogarea Legii nr. 1070/2000 privind aprobarea Nomenclatorului specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior și mediu de specialitate, din 12 septembrie 2023, a fost suspendată acțiunea articolului 48 alin. (4) din Codul educației, în redactarea Legii nr. 257 din 17 august 2023, și a articolului II alineatele (2) – (9) din Legea nr. 257 din 17 august 2023, până la soluționarea în fond a cauzei.

1.7. Prin Decizia nr. 178 din 12 decembrie 2023 de inadmisibilitate a sesizărilor nr. 205a/2023, nr. 206a/2023 și nr. 208a/2023 privind controlul constituționalității articolului 48 alin. (4) din Codul educației și a articolului II alineatele (2) – (9) din Legea nr. 257 din 17 august 2023 pentru modificarea Codului educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 și abrogarea Legii nr. 1070/2000 privind aprobarea Nomenclatorului specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior și mediu de specialitate, sesizarea depusă a fost declarată inadmisibilă. **Totodată, au fost formulate și 2 opinii separate de Judecătoria Curții Constituționale Serghei Țurcan și Vladimir Țurcan.**

1.8. Art. 61 Codului Jurisdicției Constituționale prevede: (1) Curtea Constituțională pronunță hotărâri și decizii și emite avize. (2) În cazul soluționării în fond a sesizării se pronunță hotărâre sau se emite aviz. (3) **În cazul nesoluționării în fond a sesizării se pronunță decizie**, care se întocmește ca act aparte ori se consemnează în procesul-verbal.

1.9. Art. 39 Codului Jurisdicției Constituționale prevede: (1) Sesizarea se prezintă în scris în limba română. (2) Sesizarea trebuie să fie motivată și să cuprindă: a) denumirea Curții Constituționale ca instanță sesizată; b) denumirea și adresa subiectului sesizării; c) obiectul sesizării; d) împrejurările pe care subiectul își întemeiază cerințele; e) cerințele sesizării; f) alte date referitoare la obiectul sesizării; g) nomenclatorul documentelor anexate; h) semnătura subiectului, codul și ștampila lui.

1.10. Astfel, **atragem atenția Onoratei Curți că sesizarea depusă la data de 7 septembrie 2023 are obiect de examinare diferit**, textele fiind propuse spre verificare prin prisma prevederilor art. 43, 109 și 111 Constituției Republicii Moldova.

1.11. **În aceeași ordine de idei, sesizarea depusă la data de 7 septembrie 2023 nu a fost examinată în fond în ședința publică a Curții Constituționale, ci declarată inadmisibilă, nefiind verificată constituționalitatea textelor criticate prin prisma încălcării dreptului la proprietate, atât a APL, cât și a persoanelor fizice.**

1.12. **În această ordine de idei, considerăm corect și oportun să sesizăm Curtea despre neconstituționalitatea normelor vizate prin prisma încălcării altor norme și drepturi constituționale prezentate *infra*.**

2. Argumentarea incidenței dreptului la proprietate a APL

2.1. Articole 126 și 127 Constituției Republicii Moldova, citate *supra*, stabilesc că APL dispune de proprietate publică și o administrează în condițiile legii.

2.2. Aceste principii constituționale au fost dezvoltate în legile organice ce reglementează activitatea APL.

2.3. Legea privind administrația publică locală nr. 436/2006 stabilește:

Articolul 9. Suportul financiar al autonomiei locale

Pentru asigurarea autonomiei locale, autoritățile administrației publice locale elaborează, aprobă și **gestionează în mod autonom bugetele locale**, avînd dreptul să pună în aplicare taxe și impozite locale și să stabilească cuantumul lor în condițiile legii.

Articolul 10. Organizarea activității autorităților publice locale

(1) Autoritățile publice locale își desfășoară activitatea în domeniile stabilite de Legea privind descentralizarea administrativă, dispunînd în acest scop de **competențe depline care nu pot fi puse în cauză sau limitate de nici o autoritate publică**, decît în condițiile legii.

(2) Competențele autorităților publice locale sînt delimitate în condițiile prezentei legi între competențele autorităților publice deliberative și executive de nivelurile întîi și al doilea.

(3) Autoritățile administrației publice centrale nu pot să stabilească ori să impună competențe autorităților publice locale fără o evaluare prealabilă a impactului financiar pe care aceste competențe l-ar putea genera, fără o consultare a autorităților locale de nivelul corespunzător și fără ca colectivitățile locale să fie asigurate cu mijloacele financiare necesare.

(4) Autoritățile administrației publice locale asigură că persoanele cu funcții de demnitate publică și cu funcții publice de conducere din cadrul acestora dețin și utilizează, în exercitarea atribuțiilor, semnătura electronică avansată calificată. În desfășurarea procedurii administrative, în procesul de comunicare cu persoanele/instituțiile vizate și la prestarea serviciilor din competența autorităților respective, autoritățile administrației publice locale utilizează mijloacele electronice de comunicație în măsura în care aceste mijloace sunt disponibile și funcționale. Documentele și actele administrative cu caracter individual se emit în formă de document electronic; exemplare pe suport de hîrtie se emit doar la cererea persoanei vizate, în scop de arhivare sau dacă prevederile legii ori ale tratatului internațional o impun. Dosarele administrative se întocmesc și se țin, prioritar, în formă electronică.

Articolul 74. Patrimoniul unităților administrativ-teritoriale

(1) Constituie patrimoniu al unităților administrativ-teritoriale bunurile mobile și imobile proprietate a satului (comunei), orașului (municipiului), raionului și unității teritoriale autonome Găgăuzia, precum și drepturile și obligațiile lor cu caracter patrimonial.

(2) Patrimoniul unităților administrativ-teritoriale de nivelurile întîi și al doilea se delimitează și **se separă clar de patrimoniul statului** potrivit legii sau în modul stabilit de lege.

(3) Bunurile proprietate a unităților administrativ-teritoriale de nivelurile întîi și al doilea se împart în bunuri ale domeniului public și ale celui privat.

(4) Autoritățile publice locale executive asigură, în condițiile legii, delimitarea și evidența separată a bunurilor din domeniul public și cel privat.

(5) Sporirea patrimoniului unităților administrativ-teritoriale are loc prin achiziții, transfer din proprietatea statului, expropriere și prin alte modalități, în condițiile legii.

(6) Donațiile și legatele cu sarcini pot fi acceptate numai cu aprobarea consiliului local, cu votul a cel puțin două treimi din numărul consilierilor aleși.

Articolul 81. Finanțele publice locale

(1) Finanțele unităților administrativ-teritoriale se administrează în condițiile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale și ale Legii privind finanțele publice locale, **conform principiului autonomiei locale.**

(2) Procesul bugetar și bugetele locale de nivelurile întâi și al doilea sînt independente unul de altul, precum și de bugetul de stat.

(3) Autoritățile publice locale dispun de bază fiscală proprie (distinctă de cea a statului), constituită din impozite, taxe, precum și alte venituri în conformitate cu Legea finanțelor publice locale. Baza fiscală a autorităților publice locale va fi proporțională competențelor lor proprii prevăzute de Constituției, de prezenta lege și de alte acte legislative.

(4) Autoritățile publice locale dispun și de alte venituri bugetare, prevăzute de legislație.

(6) Procedurile de distribuire a resurselor financiare proprii ale autorităților publice locale, precum și orice modificare a legislației referitoare la funcționarea sistemului finanțelor publice locale vor fi coordonate în mod obligatoriu cu structurile reprezentative ale autorităților publice locale.

(7) Este interzisă orice delegare de competențe fără alocarea de surse financiare, necesare pentru a se acoperi costul realizării competențelor respective.

(8) Criteriile de distribuire a suportului financiar acordat de stat unităților administrativ-teritoriale trebuie să fie obiective și stabilite conform legii.

2.4. Luând în considerare faptul că APL gestionează bunurile proprietate administrației publice locale și bugetul (ca parte componentă a proprietății APL) prin structurile sale, **dreptul de a administra procedura de numire a conducătorilor structurilor de conducere / direcțiilor reprezintă parte componentă a dreptului constituțional al APL de gestionare autonomă a bunurilor sale.**

2.5. În atribuțiile funcționale a conducătorului unei Structuri de conducere ale organului local de specialitate în domeniul învățământului intră inclusiv gestionarea bunurilor proprietate administrației locale, în special fondurilor bugetare.

2.6. În acest context, devine și mai importantă procedura de numire a conducătorului, care în redacția actuală a art. 48 alin. (4) Codului Educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 este reglementată integral de administrația publică centrală – Ministerul Educației și Cercetării. Numirea conducătorului de

către APL de nivelul al doilea/ Adunarea Populară a Găgăuziei în acest context reprezintă o pură formalitate, or odată cu stabilirea regulilor și procedurii de desfășurare concursului, odată cu identificarea persoanelor care vor lua decizia, de fapt, de numire a conducătorilor- APL / Adunarea Populară a Găgăuziei vor avea doar competența de a emite un act de confirmare în baza concursului organizat și desfășurat de APC. **Cu alte cuvinte, APL, în calitate de proprietar și responsabil pentru gestionarea bunurilor sale este în totalitate, practic, exclus din procesul de gestionare a proprietății APL în domeniul învățământului.**

2.7. Cu referire la întinderea principiului autonomiei locale, Curtea Constituțională a reținut în Hotărârea 2 din 28.01.2014:

”[...] 90. Potrivit jurisprudenței sale anterioare, Curtea reiterează că un element de bază al regimului constituțional îl constituie administrația publică locală. Fiind chemată să soluționeze problemele de interes local, ea joacă un rol important în dezvoltarea unităților administrativ-teritoriale și în asigurarea activității serviciilor publice.

91. Conform art. 109 alin. (1) din Constituție, administrația publică în unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiile autonomiei locale, ale descentralizării serviciilor publice, ale eligibilității autorităților administrației publice locale și ale consultării cetățenilor în problemele locale de interes deosebit.

92. Alineatul (2) al acestui articol constituțional prevede că autonomia privește atât organizarea și funcționarea administrației publice locale, cât și gestiunea colectivităților pe care le reprezintă.

93. Astfel, prin autonomie locală se înțelege dreptul și capacitatea efectivă a colectivităților locale de a rezolva și de a gira în cadrul legii, sub propria lor răspundere și în favoarea populației locale, o parte importantă din treburile publice.

94. În Hotărârea nr. 17 din 5 august 2003, Curtea a statuat: „Considerând administrația publică locală ca o parte componentă a autorităților publice ale statului, Constituția obligă statul să contribuie la dezvoltarea și protejarea administrației publice locale, care, în limitele competențelor sale, este autonomă.

[...] Autonomia locală înseamnă dreptul colectivităților de a-și satisface propriile interese legale **fără amestecul autorităților centrale**, ea constituie un complex de atribuții date în competența organelor de administrare publică locală. Atribuțiile transmise acestor organe sunt reglementate de lege, iar statul exercită, prin forme specifice, controlul asupra modului în care ele se execută.”

95. Suplimentar principiului autonomiei locale, Curtea ține să invoce și principiul subsidiarității, ca parte a principiului descentralizării administrative, care, potrivit art. 3 din Legea nr.435/2006 privind descentralizarea administrativă, presupune exercitarea responsabilităților publice de către autoritățile care sunt

cel mai aproape de cetățeni, cu excepția cazurilor în care intervenția autorităților de nivel superior prezintă avantaje evidente ce rezultă din volumul și natura responsabilităților și din necesitatea de a asigura eficacitatea acțiunii publice.

96. *În vederea exercitării competențelor constituționale în materie de legiferare, prevăzute de articolul 72 alin. (3) lit. f) din Constituție, Parlamentul a adoptat Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, care la articolul 3 alin. (1) reia principiile constituționale de bază ale administrării publice locale, iar la alineatul (2) definește modul de realizare a principiului autonomiei locale prin autonomie decizională, organizațională, gestionară și financiară.”*

2.8. În aceeași ordine de idei, art. 1 din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă, prevede că: „În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni:

autonomie locală – dreptul și capacitatea efectivă a autorităților publice locale de a reglementa și gestiona, în condițiile legii, sub propria lor responsabilitate și în interesul populației locale, o parte importantă din treburile publice;

autonomie decizională – dreptul autorităților publice locale de a adopta liber decizii, în condițiile legii, fără intervenții din partea altor autorități publice, în scopul realizării intereselor sale;

autonomie organizațională – dreptul autorităților publice locale de a aproba, în condițiile legii, statutul, structurile administrative interne, modalitățile de funcționare a acestora, statele și organigrama lor, precum și de a institui persoane juridice de drept public de interes local;

autonomie financiară și bugetară – dreptul autorităților publice locale de a dispune de resurse financiare proprii suficiente și de a le utiliza liber, în condițiile legii, prin adoptarea propriilor bugete locale;

competențe – ansamblul de drepturi și obligații ale autorităților publice locale în domeniile de activitate care le sunt stabilite.”

2.9. În concluzie, **acordarea administrației publice centrale a atribuției de numire, fie și temporară, a conducătorului unei structuri locale, atrage încălcarea dreptului de proprietate a administrației publice locale.** Luând în considerare faptul că astfel de numiri reprezintă, *de facto*, instaurarea persoanelor în funcții de conducere pe criterii politice, devine evident că acești conducători interimari vor apăra alte interese, decât ale comunității locale.

V. Cerințele sesizării:

ONORATĂ CURTE! Prin prezenta solicit:

1. controlul constituționalității alin. (4) art. 48 din Controlul constituționalității unor prevederi din Codul Educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 prin prisma art. 126 și 127 Constituției Republicii Moldova;
2. controlul constituționalității alin. (2) – (9) art. II din Lege pentru modificarea Codului educației al Republicii Moldova nr.152/2014 și abrogarea Legii nr.1070/2000 privind aprobarea Nomenclatorului specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior și mediu de specialitate nr. 257 din 17.08.2023 prin prisma art. 126 și 127 Constituției Republicii Moldova;

VI. Alte date referitoare la obiectul sesizării

VII. Nomenclatorul documentelor anexate

VIII. Semnătura subiectului:

Declar pe propria răspundere că informațiile prezentate în această sesizare sunt veridice.

Cu respect,

Gaik Vartanean

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

